

TEDNIK

Štev. 33 TRBOVLJE 23. septembra 1959 Cena 10 din — Leto XII.

NE VELJA SAMO ZA TEBEN OTROKA

Stalna in vsestranska skrb

ZA OTROKE ENA IZMED POGLATIVNIH OPRAVIL STANOVANJSKIH SKUPNOSTI

Četudi bomo v tednu otroka skušali praktično uresničiti nekatere načrte, ki naj služijo za boljše in srečnejše počutje naših otrok, bi bilo hudo napak, če bi takoj po tednu otroka ta naša pomoč prenehala. Zai je navadno tako, in kasneje vendar ugotovljamo, da nam kampanjsčina škoduje. Vendar kaže, da bo tudi na tem področju kampanjskega načina dela kmalu konec. V blitvo mnogih na-

ših družbenih organizacij je prihaja do spoznanja, da mora biti skrb za otroka, za njegovo vsestransko dobro počutje, otroško veselje naša stalna naloga. Če nikoli toliko, imamo zdaj, ko ustanovljamo stanovanjske skupnosti, najboljše pogoje za tako povečano skrb. Nič čudnega, če so že doslej ustanovljene stanovanjske skupnosti, ki imajo za seboj eno ali dve leti dela, spoznale, da je otroško var-

stvo eno izmed poglativnih opravil, in da je moč na tem področju doseči velike, včasih celo presenetljive uspehe. Najvažnejše pri tem je to, da so stanovanjske skupnosti, oziroma njihovi organi ugotovili, da za tako skrb ni treba kdo ve kakšnih milijonskih sredstev, marveč da sta odločilna le volja in prizadevnost ter nesebičnost.

In kako kaže s povečanim in stalnim varstvom otrok v Zasavju? Nekaj malega smo že storili. Zgradili smo nekaj otroških igrišč, ki so postala priljubljena shajališča in zbirališča mnogih otrok tega ali onega naselja. Toda to so komaj začeli organizirane skrbi za otroke. Nešteto je še možnosti, da otrokom zgradimo otroška igrišča v vseh naših občinah in celo posameznih naseljih. Kolikšno skrb z rami bomo odvezli zaposlenim materam, če bodo vedele, da je njihov otrok v času, ko so na delu, preskrbljen, in da je vsakršna bojazen, kako se imajo, odveč. In ne nazadnje, da so v dobrih rokah. Kajpak pa bo treba, da postavimo skrb za otroke v naših stanovanjskih naseljih resnično v ospredje, in da se ne bomo ustavljali zgolj ob ugotovitvah, to bi potrebovali, to in to ti radi imeli, samo denarja nimamo, da bi lahko začeli. Pogosto bo treba le ustvarjalne iniciative in mnogo zavedb bomo lahko rešili, pri tem pa spoznal, da menda ni lepšega opravila, kot nuditi otrokom tisto, kar jim pripada, oziroma tisto, kar smo zapisali v naše programe dela, namreč veliko skrb da bi naš otroci, resnično občutili bišvo vsega našega hotenja, opiramo blitvo stvari, ki jo gradimo.

PRED 60. LETI 23. 9. 1899 SO NA MRZLICI ODRPILI HAUSENBILHERJEVO PLANINSKO KOCO. SLIKA PRIKAŽUJE OTVORITEV TE KOČE

OB PLENUMU OBČINSKEGA KOMITEJA ZK V ZAGORJU Uresničevati napotila IV. kongresa ZKS

Plenumu občinskega odbora Socialistične zveze je sledilo še plenarno zasedanje občinskega komiteja ZK, ki je obravnavalo nekatere naloge članstva ZK v prihodnjem obdobju. Poročilo za plenum je pripravil organizacijski sekretariat občinskega komiteja ZK, po poročilu pa se je razvila živahna razprava, v kateri so sodelovali razen članov komiteja tudi sekretarji osnovnih organizacij ZK.

IV. kongresa ZKS in programa ZKJ. Nadalje odstraniti vse slabosti in pomanjkljivosti, ki so se v nekaterih osnovnih organizacijah že kar razbohotile. Plenum je izluščil iz dosedanjega dela osnovnih organizacij še razne druge hibe, ki zavirajo pospešeno uveljavljanje organov delavskega in družbenega upravljanja.

ZK še vedno ni našlo pot do aktivnega sodelovanja v vsakodnevem političnem dogajanju in sploh družbenem življenju. Ni dovolj, da komunisti samo glasujejo za izvajanje tega ali onega sklepa, pač pa je njihova dolžnost, da se za izvedbo tega ali onega sklepa vsestransko prizadevajo. Če k temu dodamo še premajhno iniciativo, ki jo kažejo posamezni člani za reševanje tega ali onega problema, je razumljivo, da se s te ali one strani počasi odstranjujejo.

Tudi moralnemu liku komunistov je plenum posvetil precejšnjo pozornost. Nekateri člani ZK pozabljajo, da jih statut ZKJ obvezuje izpolnjevati njegova določila, medtem ko nekateri mislijo, da lahko, če so komunisti, po svoje ravnaajo v tej ali oni stvari. V bodoče bo treba več resnega in temeljitega študija, ne samo na študijskih sestankih, temveč v vsakodnevem življenju, kajti le razgledani člani ZK bodo kos vsem številnim in pogostim tudi zapletenim nalogam, ki se postavljajo prednje. Venomer in ob vsaki priliki pa naj imajo pred seboj napotila in sklepe IV. kongresa ZKS in programa ZKJ. Sklepi in priporočila le-teh so tako jasna in nedvoumna, da zagotavljajo vsestranski uspeh, če jih bodo vsi komunisti dosledno uresničevali.

Volivci so razpravljali

V preteklih dneh so bili v Hrastniku in v Radečah zbori volivcev. V glavnem so bile na njih na dnevnem redu volitve v stanovanjske skupnosti, poročila o perspektivah v kmetijskem gospodarstvu, nadalje komunalne gradnje. O slednjih so na zborih volivcev največ govorili.

Na zborih so volivci volili organe za vodstvo stanovanjskih skupnosti. V Hrastniku bodo imeli dve stanovanjski skupnosti, v Radečah pa eno, prav tako eno v Zidanem mostu.

Volivce je kajpak najbolj zanimalo vprašanje izgradnje ločenih objektov, stanovanj, izgradnja cest ipd. Iz poročila nekake občinske odbornika na zboru volivcev smo slišali naslednje:

STROKOVNE SOLE IN INTERNAT V REVIRJIH Skupno vodstvo strokovnih šol?

Vedno večje potrebe po strokovnih kadrih, predvidenih v perspektivnem razvoju našega gospodarstva, so prišle do izražja tudi v gospodarskem načrtu ljubljanskega okraja, ki predvideva razen adaptacije sedanjih šol tudi graditev novih šol in internatov. Na okraju posvečajo temu vprašanju obilo pozornosti. Samo v okraju Ljubljana so letos v gradnji novi šolski objekti v 12 različnih krajih. Na več objektih so dela že končana in so le-ti že v uporabi. Tako so pred nedavnim v Zagorju dogradili in izročili svojemu namenu industrijsko rudarsko šolo, v Trbovljah pa industrijsko kovinarsko šolo, medtem ko je industrijska rudarska šola v Trbovljah še v gradnji. Največji šolski objekti, ki ga grade v ljubljanskem okraju, je vsakekor Vajenska šola različnih strok v Ljubljani skupno v internatu. V naših revirjih je večji objekt rudarska šola v Zagorju z internatom. Kakor že poudarjeno, je bila industrijska rudarska šola v tem kraju odprta 10. avgusta ob priliki občinskega praznika v Zagorju, medtem ko internat k tej šoli še gradijo.

Kakor že rečeno, so tudi v Trbovljah industrijsko kovinarsko šolo skloščali in v novim šolskim letom izročili svojemu namenu, medtem ko je industrijska rudarska šola v Trbovljah še v gradnji. Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora v Trbovljah pa je bil sprožen predlog, da naj se kovinarska, rudarska in vajenska šola v kraju združijo pod skupno vodstvo. O tem vprašanju so pristojni činitelji v Trbovljah že razpravljali ter sklenili predlagati OLO Ljubljana združitve navedenih strokovnih šol pod skupno vodstvo.

Kot sta izjavila oba predsednika, so potekali razgovori med njima zelo priščne, na dani pa je, da bo glavni del razgovorov potem, ko se bo sovjetski gost s svojim številnim spremstvom (spremlja ga več ko sto ljudi) vrnil s turneje po ZDA.

Na tej turneji je imel N. Hruščev vrsto pomembnih sestankov in javnih nastopov. Najvažnejši je bil nedvoumno njegov govor pred Generalno skupščino Organizacije združenih narodov. Seje so se udeležile vse delegacije, le predstavniki Čangajškevo Formoze jo je bojkotiral. Na tem zasedanju je Hruščev v grobih obrisih obrazložil sovjetski predlog o popolni razorožitvi, v štirih letih. Države naj bi odpravile vojsko, generalne štabe, voj-

PO SVETU

Popolna razorožitev

Eksplozija v pekarni

V soboto so v pekarni v Trbovljah eksplodirale parne cevi v barni peči v Trbovljah. Poškodovan ni bil nihče. Škode pa je za pol milijona dinarjev.

VREME

ZA ČAS OD 23. SEPT. DO 4. OKTOBRA

Okrog 26. septembra močan dež z ohladitvijo, nato preločno lepo vreme z jutranjo mlano, pozneje topleje.

Okrog 1. oktobra prehodno pahlabanje, a bržkone brez pahlabanja.

V. M.

Ker se sovjetski in ameriški predsednik ne sestajata vsako leto, marveč je bilo 15. septembra prvič v zgodovini, da je šef sovjetske (ali prej ruske) države stopil v Belo hišo in da je šef ZDA obiskal sovjetsko (ali prej rusko) ambasado v Washingtonu, je razumljivo, da je ta dogodek zasenčil vse ostale, tudi zasedanje Generalne skupščine Organizacije združenih narodov, ki je v New Yorku.

Kakšna je bila reakcija na predlog sovjetskega premiera? V Združenih narodih je predsednik zasedanja v ljudno povedal, da »so delegacije z vsodolžno pozornostjo sledile govoru sovjetskega ministrskega predsednika in da protujočji govor. Tudi v ameriških uradnih krogih so v ljudno povedali, da je predlog Hruščeva sicer zanimal, da pa ne pomeni nič novega; rekli so, da ga bodo skrbno proučili do zadnje vejice, da pa upajo, da bo predsednik vlade Hruščev podrobneje razložil, kako si zamisla mednarodno učinkovito nadzorstvo nad razorožitvijo. Na to pripomba je Hruščev odgovoril približno takole: »Če se bomo sporazumeli, da se popolnoma razorožimo, potem res ne bo težko uvesti tudi učinkovite kontrole, kajti nobena vlada ne bo imela kaj skrivati pred drugo...« Najbrž pa se za hodni državnik ne bodo zadovoljili s tako splošno izjavo in bodo želeli zvedeti kaj vse. Britanski ministrski

predsednik Macmillan je n. pr. pozdravil novi sovjetski predlog za razorožitev, (ki je v bistvu predlog iz leta 1952), pripomnil pa je, da bi šele kaj več zvedeti okrog nadzorstva nad razoroževanjem...

Napak bi bilo, če bi se kdorkoli, tudi Rusi in Američani, vdajali malodružni, če n. pr. sovjetska pobuda ne bo naletela na plodna tla. Skoraj gotovo je, da od zaključnega komunikeja ne smemo pričakovati konkretnih rezultatov, kajti »Eisenhower in Hruščev se nista prišla pogajati, marveč razgovarjati...«

»bdele nad redom in mirom« in da bodo spravili v koncentracijska taborišča vse, ki smatrajo Alžir za suvereno nacijo, potem je na dani, da ima de Gaulle predlog oziroma načrt samo platonično vrednost, in sicer v toliko, v kolikor načelno priznava pravico do samoodločbe. To pomeni na teoretičnem področju določeno spremembo dosedanjih francoskih stališč.

Toda ta platonična tenčina ne bo do zdelo vplivala na razvoj alžirske krize, niti na posledice, ki jih v mednarodnem okviru povzročila. Kol trdijo dobro počuteni krogi, je Eisenhower med obiskom v Parizu zahteval, naj da Francija realistične pobude za rešitev alžirske krize, take, da jih bo moč začeti uresničevati že v drugi polovici septembra, t. j. še pred debato o Alžirji, ki bo v Generalni skupščini OZN. Le v takem primeru da bo Amerika podprla Francijo. De Gaulleji predlogi oziroma načrti pa tega pričakovanja niso opravičili in zato je zelo verjetno, da se bo ameriška delegacija ob glasovanju o Alžirju vzdrlžala, kar bo dalo mnogim južnoameriškim državam pobudo, da bodo glasovale proti Franciji. Podobno je tudi z drugim francoski mavezničkom, z Britanijo. Za Britanijo menda sicer ni nevarnosti, da bi se vzdrlžala glasovanja; toda če ne bo učinkoviti ih in za obe starani sprejemljivih ukrepov, ki bi obrnili alžirsko zadevo na bolje, britanska vlada ne bo z ničemer vplivala na vlado dežel Britanske skupnosti narodov, naj zavzamejo blagohotno stališče do Francije...

Teden prometa v Zagorju

Pretekli teden so imeli v Zagorju teden prometa. V zložbah zagorskih trgovin so bile ob tej priložnosti razstavljene fotografije raznih prometnih nesreč, lični letaki pa so opominjali na previdnost in predvsem na potrebo treznosti voznikov motornih vozil. Številjo prometnih nesreč v Zagorju je bilo letos v primeri z lanskim letom precej večje. Medtem ko je bilo lani skupno 17 prometnih nesreč, je bilo letos že do septembra 7 nesreč in 8 lahkih nesreč na cesti, nadalje ena smrtna nesreča.

Mlade proizvajalce v mladinska vodstva

Pretekli tetrtek je v prostorih občinskega komiteja Zveze komunistov Trbovlje zasedal plenum občinskega komiteja Ljudske mladine. Udeležila sta se ga tudi sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov tovariš Ribič in organizacijski sekretar tovariš Zeleznik.

Plenum je odprl predsednik tovariš Ivo Trentl, ki je kot najvažnejšo točko zasedanja plenuma predlagal bližnje volitve v vodstva tovarniških in šolskih kolektivov.

V referatu, ki je sledil, je sekretar tovariš Radulović navedel nekatere smernice in dal navodila, ki naj bi vodili dosežanja vodstva ob pripravljanih volitvah. Poudaril je, da morajo biti konference stvarne točke za še boljše delo v prihodnosti. — Mladini naj prikažejo, kaj je mladina že storila v preteklem letu in kakšne naloge jo še čakajo.

Za konference naj se pripravijo konkretni in realni programi, ki bodo zamenjali prejšnje nedoločene resolucije. Programi, ki so v načrtu, naj se izdeležajo v okviru možnosti, ki jih ima mladinska organizacija v dohodnih tovarnih ali šolskih. Zajemati naj bi predvsem probleme ideološke izobrazbe, vzgojo kadrov, pristopljiva dela, zabavno-življenjske in še druga vprašanja, ki so aktualna v posameznih kolektivih. Za lažje izpolnitev zastavljenih nalog naj se mladinska vodstva v prihodnje bolj povežejo s šolskimi in tovarniškimi vodstvi.

V nadaljevanju je tovariš Radulović poudaril, da morajo biti zaključki VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in IV. kongresa Zveze komunistov Slovenije ideološka osnova in vodilo, iz katerih naj črpajo mladinska vodstva svoje naloge in smernice v prihodnosti. Naglasil je pomen proslav ob 40-letnici Komunistične partije Jugoslavije in SKOJ ter pripomnil, da naj le-te ne bodo le počastitev spomina naših prvoborcev za delavske pravice in našo stvarnost, ampak naj se mladim ljudem prikaže težko življenje njihovih vrstnikov v stari Jugoslaviji.

Ko je govoril o organizacijskih vprašanjih, je govarnik poudaril, da je važno, da pridejo v nova mladinska vodstva predvsem mladinci iz proizvodnje. Poudaril je, da je treba strogo paziti na demokratičnost pri volitvah. Ponovno naj se predlagajo mladinci, ki so že izkazali v vodstvu mladine, polegoma pa naj se uvajajo v delo mlajši mladinci, da bodo lahko pozneje zamenjali svoje starejše vrstnike. V vodstva naj se predlagajo tudi dekleta, ki predstavljajo precejšen odstotek skupnega števila mladine.

Na koncu je tovariš Radulović poudaril, da mora biti naša mladina v korak z družbenim razvojem. Dejal je, da se zahteva od naše mladine vedno več, kajti ravno ti mladi ljudje

bodo v bližnji prihodnosti kot napori skušajo opremiti delavčani delavskih svetov in uprav-nico, v kateri se bo mladina, ki jih odborov odločal o proiz-vodnji in gospodarstvu nasploh.

V diskusiji, ki se je razvila po tem referatu, je plenum obravnaval nekatere prejšnja vprašanja, kot na primer neorganiziranost precejšnje števila mladincev, pomanjkanje discipline in avtoritete mladinskih vodstev, pa tudi razveseljiva dejstva, kot je na primer udarniško delo, saj so mladinci in mladinke v raznih delovnih akcijah opravili nad 16.000 delovnih ur. Predsednik Trentl je grajal nekatere člane sekretariatov, ki jim gre le za funkcije, za aktivno delo pa se ne zmenijo. Poudaril je, da morajo vodstva vedno dajati zgled ostalim mladincem.

V diskusiji sta konstruktivno posegla tovariša Ribič in Zeleznik. Tovariš Ribič je poudaril, da mora biti delo v organizacijah pisano in privlačno. Dejal je, da naj bo program, kakršen se izvaja na avtomobilski cesti, osnova, ki pa naj se seveda prilagodi lokalnim prilikam. Razni avto-moto in drugi tečajji, zabavne prireditve, plesni in podobno, so stvari, ki bodo mladino pritegnile k delu. Konkretno je predlagal, naj se mladinska vodstva povežejo z avtomoto društvom ter s skupnimi

Po končani razpravi je predsednik tovariš Trentl podal zanimivo poročilo o svojem potovanju po ZAR, nato pa je bil plenum ob 19.30 zaključen.

TRBOVELJSKI RIBIČI UREJUJEJO STRUGO TRBOVELJSČICE

SPLOŠNO ČEVJARSTVO V TRBOVLJAH USPEŠNO OSVAJA NOVE IZDELKE

Usluge potrošnikom

Uvajanje vedno novih količin zaščitnih sredstev v naši industriji je napolnilo naše trboveljsko Splošno čevjarstvo, da je pričelo z izdelavo vrste higiensko-tehničnih zaščitnih sredstev.

Tako so v podjetju izdelali zaščitna čevlje za rudarje, delovne o. zaščitne rokavice, predpasnike in kape.

Izdelana zaščitna sredstva so v zadovoljivi meri našla pot v naših domačih gospodarskih podjetjih. Tako je na primer strojna tovarna naročila delovne in varilske rokavice, Elektrarna je uvedla rokavice in predpasnike, Cementna rokavice in Rudnik Trbovlje-Hrastnik tudi rokavice. Delavski svet rudnika je tudi sklenil, da se osvoji domači izdelki, ki po svoji kakovosti ustrezajo tudi glede cene.

Cena teh izdelkov pa so nižje od zaščitnih sredstev, ki jih prodaja Veletrgovina z zaščitnimi sredstvi »Astris« v Ljubljani. Primerjava nam pokaže, da veljajo varilske rokavice v Ljubljani 1400 do 1700 din, pri domačem čevljarskem podjetju pa 1200 do 1400 din.

Nepopolni zaščitni čevlji znamke »Alpina« stanejo 4000 din, domači izdelki, ki je popolnoma zaščitno barjen, pa stane le 4500 din, kljub temu, da je nakup potrebne materije zaradi večjega

PETNADSTOPNA HISA SE JE ZRUSILA

Pretekli teden je vso Italijo pretresel grozovit dogodek. Zgodilo se je minulo sredo v Bariettu: petnadstropna hiša, ki še ni bila popolnoma zasedena, se je zrušila kot peščeni grad, ki ga naredi ostri. V ruševinah je našlo smrt 58 ljudi, od staršev do otročkov. Tu in tam celo kar cele družine. Res drži rek, da nesreča nikoli ne počiva, toda v tem primeru ne velja. Danes se po celji državi sprašujejo, kako je moglo priti do te nesreče. Krivca je treba ugotoviti, da ne bodo posamezniki na račun umazanega dobička postavljali v nevarnost življenja številnih družin.

prometnega davka dražji, medtem ko stanejo delovne rokavice domačega izdelka 600 din.

Cenejši in kakovitejši izdelki domače obrti bi morali usmerjati naša industrijska in druga podjetja, da bi se s svojimi nakupi in izpopolnitvami z zaščitnimi sredstvi predvsem naslonila na domačo obrt, ker je treba k cenam zunanjih podjetij pristeti tudi prevozne stroške itd.

Na upravi domačega čevljarskega podjetja se nam tudi zadržali, da bi s pametnim sodelovanjem referentov in komisij za HTZ v podjetju lahko izdelali še marsikatero zaščitno sredstvo ceneje in bolj praktično za delovne prilike v posameznih podjetjih.

Nadalje smo tudi izvedeli, da

bodo v čevljarskem podjetju v kratkem popolnoma modernizirali popravilo čevljev, kar bo pomenilo dosežanje delo s hitrejšim in solidnim popravilom. V ta namen namerava svojo mrežo popravilnic tako preurediti, da bodo v popravilnicah sprejemali popravila in izdelali čevlje, v centralni mehanizirani popravilnici pa bi čevlje popravljali. Manjša in hitra popravila pa bi še vedno mimoregde opravili v poslovalnicah.

Vsekakor velja izreči vse priznanje delovnemu kolektivu Splošnega čevljarsstva v Trbovljah, kajti dosegljivo in podjetje štejejo za eno od najbolj prizadevnih ustanov za izboljšanje uslug prebivalstvu.

Na proslavo bodo povabili udeležence nekdanje mladinske konference kakor tudi vse mladinske in skolevske aktiviste pred vojno, med vojno in po osvoboditvi, prav tako vse člane SKOJ Trbovlje in sosednih občin.

OB 40-LETNICI KPJ IN SKOJ NA DOBOVCU POSEBNA SLOVESNOST V OKVIRU PROSLAV 40-LETNICE SKOJ

Nad Dobovcem, v kraju Doj na poti z Dobovca na Kum, bo tudi letos v okviru proslav 40-letnice KPJ in SKOJ posebna slovesnost na mestu, kjer je bila 1937. leta vseslovenska konferenca SKOJ.

Fomen te konference, ki jo je imela slovenska napredna mladina na prostem, je bil velik. Na njej so obravnavali tedanji mednarodni politični položaj, osnovanje mladinske fronte, probleme vajeenske mladine in list »Mladina«.

Te konference, ki so nanjo prišli delegati iz vse Slovenije, so se udeležili tudi starejši člani Partije, med njimi: tovariš Mina Marinko, Lojze Hohkraut, Farček, Sergej Kralgher, Ivan Bratko, Pavle Baloh in drugi. Konferenca pa je vodil vod. Ivan Bratko.

To zborovanje je bilo v tistih časih velikega pomena, saj je bilo neposredno po zgodovinskem dnevu, ko je bil na Čebinah nad Trbovljami. Ustanovni kongres KPJ, po dru-

gi strani pa je imela ta mladinska konferenca pod Kumom značaj borbe proti naraščajočemu vplivu fašizma.

Pred dnevi se je v Trbovljah sešel poseben odbor v okviru odbora za proslavo 40-letnice KPJ in SKOJ z nalogo, da pripravijo oz. izvede organizacijsko spominsko slovesnost na kraju, kjer je bila leta 1937 mladinska konferenca in kjer je že 18. novembra 1951 takratni OK LMS Trbovlje odkril spominsko ploščo.

Ta slovesnost naj bi bila združena v otvoritvijo nove smučarske koče, ki stoji blizu kraja konference in na kateri je vzidana spominska plošča.

Na to proslavo bodo povabili udeležence nekdanje mladinske konference kakor tudi vse mladinske in skolevske aktiviste pred vojno, med vojno in po osvoboditvi, prav tako vse člane SKOJ Trbovlje in sosednih občin.

IZ RAZPRAV NA KONFERENCAH SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Fluktuacija še vedno pereč problem

Povsem razumljivo je, da so na teh konferencah sindikalna vodstva zagorskih podjetij postavila v ospredje svoje delo v preteklem obdobju in skušala, kolikor mogoče, realno oceniti gospodarjenje svojih kolektivov. Kjer so se na polletne obračune dobro in temeljito pripravili, so konference dale precejšnje rezultate, kjer tega niso storili, obračuni šestmesečnega dela niso rodili kaj prida uspehov.

Za današnji sestavek smo vzeli samo en problem, ki so ga na konferencah še posebej obravnavali, in ki, kot kaže, precej škoduje normalnemu poteku proizvodnje. Gre za prekomerno odhajanje zaposlenih iz nekaterih zagorskih podjetij. Zlasti z rudnika in delno iz tovarne konfekcije »Sava«. Razumljivo je, da na primer rudniku kot največji gospodarski organizaciji v občini, kjer je zaposlenih nad 2300 ljudi, menda še ne bodo tako kmalu onemogli fluktuacijo. Vprašanje pa je, in ki so ga na rudniški konferenci postavili v ospredje, zakaj ljudje odhajajo iz kolektiva. In slednjič, kdo odhaja? Rudnik dobiva v zadnjih dveh letih pretežno večino novih jamskih delavcev iz sosednjih republik. To so v glavnem ljudje, ki se često selijo iz podjetja v podjetje, in pravzaprav nikjer nimajo pravega obstanka. V svojem bistvu so še vedno popotniki, in dokler bodo naši rudniki ali nekatera večja podjetja v zadregi z delovno silo, bo ta pojav aktualen. Na sindikalni konferenci rudnika so na primer povedali tudi tale primer:

V Beogradu sta se srečala dva znanca. Breda je dala besedo, in eden je povedal, da išče vsakdanji kruh. Drugi je povedal, da je delal v Zagorju pri rudniku, da pa se je kmalu naveličal in odšel po svetu. Ko je razmišljal, je prišel do prepričanja, da je pri tem rudniku še najbolje zaslužil, in da je imel tudi nekatere druge pogoje za življenje, četudi za zdaj še minimalne. Drugemu je nasvetoval, naj odide v Zagorje, kjer bo za gotovo dobil delo pri rudniku. Fant je poslušal znančev nasvet, in ker ni natanko vedel, kje je Zagorje, je taval po Jugoslaviji več tednov in končno prišel v Zagorje lačen in brez beliča v žepu in brez obleke. Obratovodja mu je iz lastnega žepa posodil toliko, da je sploh lahko začel z delom. Takih in podobnih primerov je nešteto. Samo v prvem polletju je prišlo in odšlo iz zagorskih rudnikov več desetih ljudi, v glavnem mladih in sposobnih za delo, pa brez osnovnega nagiba, ki mu pravimo obstanek.

Drugo vprašanje je, ali samo ti nagibi silijo ljudi, da prihajajo, nekaj časa delajo in vzamejo obračun? Na konferenci so povedali, da tudi nekatere življenjske prilike silijo ljudi, da se selijo iz kraja v kraj, iz podjetja v podjetje. Najbolj pogosti vzroki so slabo stanovanje oziroma minimalne stanovanjske prilike, slaba oziroma nezadostna hrana v menzi, in morda želja za lažjim delom.

Ustavimo se ob prvem problemu, stanovanjih. Znano je, da ima rudnik v glavnem samo stare samske domove, razen dveh, ki sta bila zgrajena po vojni. Vse ostale samske domove bi že zdavnaj morali podreti, ker res niso več primerni za stanovanje oziroma bivanja ljudi, ki po svojem rednem delu nimajo drugega izhoda, kot da se zadržijo v samskem domu, ki pa ni nič kaj privlačen, ali pa da gredo na cesto oziroma gostilno. Rudnik ima sicer v načrtu sezidati večji, sodobnejši samski dom, toda tega bo lahko zgradil šele v perspektivi.

Hrana v menzi se je sicer zboljšala, toda za rudarja, ki sedem ali osem ur trdo dela, je pre malo izdatna.

Evo področje dela, kjer bi morala sindikalna organizacija več storiti, ko je storila, čeprav je res, da to opravilo ni majhno ne lahko. Vendar je vsemu aktivno jasno, da bodo morali začeti s tem delom. Treba bo ljudi bolj vzgajati, jim dopovedovati, da so prišli v kolektiv, kjer ni moč dopuščati večnega prihajanja in odhajanja. Mnogo več pa bo morala sindikalna organizacija storiti za izboljšanje kuhinje v obratu družbene prehrane. Čeprav se je ta obrat osamosvojil, bo pomembno podjetja in sindikata vendar več kot nujna. Prav tako pa bo treba vsem samskim delavcem vsaj dopovedati, da so za zdaj stanovanjske in druge prilike še nekoliko težke, da pa ima kolektiv namen, to vprašanje zadovoljivo rešiti v korist delovnih ljudi.

Tudi v tovarni »Sava« so govorili o odhajanju kvalificiranih delavk iz podjetja. Tu je zadeva težja, ker razpolaga kolektiv z manj zaposlenimi, razen tega pa je vezan na kvalificirane moči. V prvem polletju je odšlo iz podjetja menda 30 kvalificiranih moči, kar je občutno oteževalo normalno proizvodnjo. Če k temu dodamo še to, da razpolagajo s slabimi stroji, na katerih je že težko delati, potem je razumljivo, da v tem podjetju fluktuacija ni tako majhen problem in ga bo morala sindikalna organizacija skupno z upravo podjetja kako rešiti ali vsaj omiliti.

TEME

POZARNO-VARNOSTNI TEDEN

DOBRA PREVENTIVNA SLUŽBA ZMANJŠUJE ŠTEVILO POŽAROV

Ze nekaj časa prirejajo gasilci vedno vsako leto požarno- varnostni teden. Letos bodo temu tednu posvečeni dnevi od 27. septembra do 4. oktobra. Za požarno-varnostni teden pripravljajo gasilci celo vrsto akcij, ki naj opominjajo prebivalstvo na nevarnosti in škodo, ki jo lahko požar povzroči posamezniku ali pa celotni družbi. Glavni poudarek požarno-varnostnega tedna bo torej na vzgoji. Statistika nam pove, da je število požarov sicer vsako leto manjše. Toda na žalost nam zavedni podatki povedo, da po požarih povzročena denarna škoda narašča. Sicer je razumljivo, da z razvojem naše industrije naraščajo tudi vse večje nevarnosti požarov. In tudi škoda so sedaj mnogo večje, zlasti v industrijskih obratih, kjer stoji stroji milijonske vrednosti. Le majhna pogreška v sami gradbeni konstrukciji ali razporeditvi faz delovnega procesa v posameznih nezaščitenih oddelkih ter še morebitna nepoučenost ali nepazljivost delavca — obdelovalca pri stroju — lahko povzročijo v kaj kratkem času večstomiljsko škodo, kot se je to na primer zgodilo v Sloveniji v majhnem časovnem presledku v dveh velikih lesnih kombinatih.

Gasilski organizaciji je že v precejšnji meri uspelo z dobro preventivno službo, z vzgojo vseh državljanov, zlasti še mladine in otrok, da se je število malih požarov skrdilo. Vendar bo še nadalje naloga in skrb gasilcev ter drugih odgovornih faktorjev, da se poveča posebno industrijskim obratom, raznim obrtnim delavnicam, trgovskim lokalom in skladiščem z nakopičenimi zalogami dragocenega blaga vse večja pazljivost. Marsikje bi bilo potrebno uvesti stalno preventivno-varnostno službo. Pzoti

SVET ZA BLAGOVNI PROMET PRI OBLO HRASTNIK JE RAZPRAVLJAL

Ozimnice in odkupi

Mimo drugih tekočih vprašanj je svet za blagovni promet pri občinskem ljudskem odboru Hrastnik obravnaval tudi trenutno najvažnejše vprašanje — odkupe in preskrbo ozimnic.

Kakor povzamemo iz začetne razprave na odgovornem mestu, je trgovska mreža v Hrastniku storila vse potrebne priprave za odkup zadostnih količin ozimnic za potrebe hrastniškega kraja, medtem ko bo radeško prebivalstvo oskrbela s potrebnimi ozimnicami krajevna kmetijska zadruga. Za Hrastnik so sklenjene pogodbe za nakup 650 tisoč kilogramov jabolk, dva vagona zelja in 3 vagona čebule.

Zadevne pogodbe so, kakor rečeno, sklenjene in ni bojazni, da bi Hrastničani ostali brez ozimnic. V kraju pa se pojavlja vprašanje vskladiščenja ozimnic, zlasti ker je na razpolago prostorov le za 7 ton krompirja, kar je za potrebe kraja pre malo (pripomba uredništva: ali ne bi krompir lahko shranili v »Vitarniki« v Trbovljah, ki ima dovolj veliko skladišče?). Na zborih volivcev na radeškem sektorju pa prihaja do izraza bojazen glede odkupa jabolk, ki so na tem področju zelo dobro obrodila. Svet za blagovni promet je že napravil potrebne korake, da ne bi prišlo do okvar pri tem pridelku.

Glede odkupa jabolk bo morala storiti glavno kmetijska zadruga Radeče. Določena je orientacijska cena za odkup zimskih jabolk, kmetijska zavodna pa bo morala napraviti zadevno propagando in izvesti čim prikladnejši odkup jabolk.

Kar se tiče preskrbe krompirja, stoji stvar tako, da ga ne bo mogoče preskrbeti v celoti za potrebe industrijskega prebivalstva z bližnjih kmetij, niti ne na radeškem kmečkem sektorju. Trgovska mreža je zaradi tega napravila potrebne zaključke za nakup v krajih, kjer so pridelali več krompirja, vendar bo letos s tem pridelkom teže zaradi slabše letne spriko letošnjih vremenskih naprlik.

Problem mesa je, kot drugod, tudi v Hrastniku še vedno akuten, medtem ko v Radečah to vprašanje ni tako pereče. Težavi

pa so z nakupom telet, ker se ta oddajajo v pitališča. Za ostalo meso se položaj boljša. — Za Hrastnik je zaključen nakup 10 vagonov svinj, nekaj za prodajo v glavnem pa za zakol. Prve pošiljke pričakujejo še ta mesec.

Pereče vprašanje so tudi jajca. Svet za blagovni promet je sklenil, da se še ta nakupijo v Ljubljanski mlekarni, ki jih nudi po 22 dinarjev za kos.

Zeleži je, da bi potrošnikom nudil v večji meri ostalo sadje, kot na primer grozdje, slive in hruške. Cena grozdju je za sedaj predraga, saj se še vedno

suče okrog 100 dinarjev za kilogram, kar je pri bogati letni grozdja vsekar preveč. Prav tako prmanjuje za ukvahanje hrušk, ki jih letos ni dovolj na trgu.

Iz prednjega sledi, da glede preskrbe glavnih ozimnic za prebivalstvo kraja ni bojazni in ne, da bi imeli kmetje težave glede prodaje svojih pridelkov na domačem trgu. Važno je le, da se zadevni odkupi izvrše preko kmetijskih združenj, da zagotovimo stabilne cene in preprečimo prekupčevanje.

R. V.

IZ VIDEMSKO - KRSKE ZADRUGE

Veliki načrti

Letošnji plan setve visoko-domonskih vrst pšenice je višji od lanskega, kar je tudi razumljivo, saj ima zadruga za seboj že bogate izkušnje. V proizvodnem sodelovanju med zadrugo in kmeti bodo zasejali 30 hektarov površine z boljimi vrstami pšenice. Sklapanje pogodb je že v teku. Prvi rezultati so ohrabrujoči, saj mnogi zadrugaški sami prihajajo v zadrugo plarno polzvedovati, kdaj bodo lahko sklenili pogodbo za sodelovanje pri proizvodnji pšenice.

Zadruga pravkar urejuje breskov nasad na 3,5 hektara. Je pa v načrtu obnova še nadaljnjih 7 hektarov sadovnjaka. Zadruga vinogradi merijo 13 hektarov, od tega je 5 hektarov sodobnih nasadov. Zanimanje med kmeti za obnovo sadovnjakov in vinogradov pa je čedalje večje, zato je v tem pogledu pričakovati v prihodnosti mnogo večji razmah. Težkoča pa je v tem, da obstajajo ponudbe za obnovo majhnih, raztresenih površin, vtem ko je sedovanje v zveznem natečaju za potrebna investicijska sredstva možno šele pri obnovi kompleksa 25 hektarov.

Pri zadrugi je center za živinorejo, ki je za sedaj na Sremlju, bodo pa ga, čim bo mogoče prenesli na Videm, s čimer bo dobil večje možnosti za nadaljnji razvoj. Posebno pozornost posveča zadruga svinjereji. Zadnje čase je kupila 19 ple-menskih svinj za vzrejo bekonov. Predvidevajo nakup še štirih merjasev. Zaradi tega najbrž ne bo težko izpolniti plan za vzrejo 120 bekonov, kaj-pak v pogodbenem sodelovanju s proizvajalci.

Naročajte se na »Zasavski tednik«

Na kratko po domovini

Tito na obisku v Crni gori. — Predsednik Tito se že dalj časa muči na obisku v Crni gori. Govor tovariša Tita v Nikšiću je poslušalo okoli 50.000 prebivalcev Nikšića in okolice.

Mladina v boju pred vojno. — V domu sindikatov v Beogradu je bila v soboto slovenska komemoracija, posvečena sedmim sekretarjem SKOJ, ki so pred drugo svetovno vojno darovali svoje življenje v boju proti tedanjemu kapitalističnemu režimu. Na slavnostni akademiji je govoril Veljko Vlahović.

Seja okrajnega zbora in zbora proizvajalcev OLO Ljubljana. — Polletni rezultati na področju okraja Ljubljana dajejo ugodne napovedi za izpolnitev letnega gospodarskega plana. V prvi polovici leta je industrijska proizvodnja v ljubljanskem okraju dosegla 48,34% letnega načrta, kar je hkrati 46,4% celokupne količinske proizvodnje, predvidene v perspektivnem planu našega okraja za razdobje od 1957 do 1961.

Proslava 15-letnice osvoboditve Beograda. — Beograd se že pripravlja na proslavo 15-letnice osvoboditve Beograda. Slovesnost bo 20. oktobra. Razen slavnostne seje bodo priredili sprejem vseh predstavnikov družbenega življenja Beograda in povabili k proslavi te obletnice tudi zastopnike glavnih mest vseh naših republik. Pripravljajo tudi razstavo, posvečeno 15-letnemu razvoju Beograda.

Mesto Novo Velenje odprto. — V nedeljo so imeli v Velenju veličastno proslavo 40-letnice KPJ, združeno z otvoritvijo mesta Novo Velenje. Slovesnosti so se udeležili najvidnejši predstavniki iz vseh krajev Slovenije. Več kot 20.000 obkvalificiranih slavnosti je govoril pokrovitelj proslave podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek. Novo Velenje je plod naporov naše socialistične skupnosti in novo središče Saleške doline.

Spominska proslava na Turjaku. — V počastitev 40-letnice KPJ je bila v nedeljo na Turjaku velika proslava z odkritjem dveh spomenikov. Nad turjakijskim gradom so odkrili spomenik 120 padlim borcem ter spominski kamen žrtvam belogardijskega hudodelstva. Spominske slovesnosti na Turjaku se je udeležil tudi sekretar CK ZKS Mina Marinko.

REZERVA ZA ŠPORT

SLOVENSKA GOSPEL NOGOMETNA LIGA

V LJUBLJANI LE TOČKA PROTI KRIMU

KRIM: RUDAR 1:1 (0:1)

Predvidevanja da bodo revirčani v Ljubljani osvojili obe točki, se niso uresničile. Moštvo trboveljskega Rudarja je tokrat proti Krimu odpravilo in zdaleč ni pokazalo iste igre kot prejšnjo nedeljo proti Ključarju v Trbovljah. Moštvo Rudarja je nastopilo v nekoliko spremenjeni postavi. Tekma s Krimom je bila vse čas borbeno in ostra. Toda razen prvega gola v prvem polčasu, ki ga je dosegel Oprešnik, napadatelji Rudarja tokrat niso zmogli več. Domačini, ki so v letošnjem prvenstvu osvojili prvo točko, so to pot dali prvi gol v prvenstvu.

OSTALI REZULTATI

Mladinci v Ljubljani: Rudar — Krim 1:0, v Trbovljah: Grafičar — Rudar II 0:0.

CELJSKA PODZVEZA

Člani: Krško — Sevnica 2:0, Ptuj: Rudar (Hrastnik) — Rudar II (Trb.) 3:0.

BRATSTVO VODI NA LEŠTIVCI

LJUBLJANSKA NOGOMETNA PODZVEZA
BRATSTVO: KAMNIK 4:0 (3:0)

Bratstvo iz Hrastnika je v nedeljo na svojem igrišču premagalo borbena in zelo ostre Kamničane s 4:0. Takoj v prvih dveh minutah igre je Bratstvo že vodilo z dvema goloma in dodalo k njima še tretjega. — V drugem polčasu so gostje iz Kamnika šele uredili svoje vrste toda v svojem prizadevanju niso uspeli, Bratstvo je do-

GOSTOVANJE STEKLARSKIH ŠPORTNIKOV IZ HRASTNIKA V PODJETJU »NEVA« V ZAGREBU

Dolgoletni trgovski odnosi povezujejo kolektiv hrastniške steklarne s kolektivom podjetja NEVA v Zagrebu. Da se člani obeh kolektivov med seboj bliže spoznajo, organizirajo vsako leto medsebojna gostovanja ter športna srečanja.

Ob letošnjem obisku hrastniških steklarjev pri NEVI v Zagrebu so privedli športniki obeh delovnih kolektivov srečanje v nogometu, odbojki in v šahu.

V nogometu je moštvo NEVE zaslužno po-

seglo še četrti gol, medtem ko so igralci prisiljeno enajstmetrovko zavrželi. Gole za Bratstvo sta dosegla Laneger (3) in Oprešnik (1). — Sodnik iz Ljubljane je sodil dobro in je s svojimi odločitvami preprečil preostri igro gostov. — Najboljši pri Bratstvu so bili: Grosnik, Goljčič, Oprešnik in Laneger.

V predtekmi so mladinci Bratstva izgubili proti »Litiji« z 2:1, medtem ko so pionirji Bratstva premagali Proletarce s 6:0.

V nedeljo bo Bratstvo igralo doma z »Duplico«.

HRASTNIŠKI RUDAR IZGUBIL PROTI PAPIRNICARJU

Rudar iz Hrastnika je v nedeljo gostoval v Večah pri Papirnicarju in izgubil igro z njim z minimalnim porazom 2:1. Tudi za prihodnje kolo ni pričakovati kaj več uspeha, saj bo Rudar moral igrati na kamniškem terenu proti zelo ostrim domačincem, ki so se hoteli z ostro igro uveljaviti že predteklo nedeljo proti Trbovljam.

VIŠOK PORAZ PROLETARCA PROTI SLOVANU

SLOVAN: PROLETAREC 6:0

Slovan iz Ljubljane ni imel večjih težav s Proletarcem in ga je porazil z visokim rezultatom 6:0.

KONČNO ZMAGA

SVOBODA (Kisovec): OLYMPIJA (Ljubljana) 2:1 (2:1)

Kisovska Svoboda se je tokrat v prvenstvenem nogometnem tekmovalju prvič pomerila z Olympijo iz Ljubljane. V začetku prvega polčasa so s golom v 17. minuti močno in potezno vodili gostje, po rezultatu 1:1 v 26. minuti pa so stopili v krepko igro Kisovčani. — Za Ljubljancane je sledila usodna 47. minuta. — V drugem polčasu se je položaj med moštvi večkrat menjal, vendar do golov ni prišlo. Gola sta dosegla Gostiša in Lipovšek, lepo poizkuševalnost je tokrat pokazal tudi Povhe.

V predtekmi pa so se srečali pionirji trboveljskega Rudarja in

Svobode. Zasluzeno so zmagali kisovski pionirji, saj so prikazali precizno povezavo. K rezultatu 3:0 je treba najbolj pozdraviti Zmrzliaka, ki je bil tega dne fant občudovanja med svojimi mladimi navijači.

KOŠARKARSKA REPUBLIKA RUDAR PORAZEN V MARIBORU

Košarkarji »Maribora« so se tokrat maševali Rudarju za zadnji poraz v Trbovljah v prvenstvenem tekmovalju. »Maribora« je porazil Rudarja z 39:51 (41:21).

SKOPJA LOKA: PROLETAREC 6:0 (28:32)

Košarkarji Proletarca so dosegli s »Skopjo Loko« le neodločen rezultat, čeravno so v prvem polčasu vodili s 4 koši prednosti. — Vendar je bilo to za končno zmago premalo.

REPUBLIKA ROKOMETNA LIGA

USPEHI PROTI SVOBODI

V drugi tekmi republiške rokometne lige je ekipa Rudarja na svojem igrišču odpravila Svobodo iz Ljubljane s 24:18 (11:8). Mlada in napredujoča ekipa Rudarja je že v prvih minutah igre povedla potek tekme v 51. Gostje iz Ljubljane so se na vse kripile trudili, da bi izenačili stanje, a jim ni uspelo. Boljša igra domačih je dala zaslužno zmago in dve dragoceni točki.

Po drugem kolu vodi Odrad s 4 točkami, medtem ko je Rudar na četrtim mestu. — V nedeljo bo Rudar igral v Ajdovščini. Tamkajšnje rokometno moštvo je novinec v tej igri ter je v nedeljo prijetno presenetilo gledalce z neodločenim rezultatom proti Braniku v Mariboru.

MOTORNE DIRKE V NOVI GORICI

Na motornih dirkah v Novi Gorici je sodeloval tudi Trbovelčan Mirko Bivčar ter dosegel v konkurenčni motorjevi 175 cm drugo mesto.

Tudi Sovjeti so se usmerili v koprodukcijo

Sovjetska filmska proizvodnja se je usmerila tudi v koprodukcijo s tujino. Med najvažnejše take koprodukcije se šteje film »Sambos«, ki ga v režiji Holgera Jarrivirda snemajo v sovjetsko-francoski koprodukciji. Nadalje sodelujejo na tem področju sovjetska filmska podjetja z Bolgari, Kitajci, Čehi, Nemci in Francozi. Z Bolgari delajo film »Tik pred praznikom« po slovitnem delu Turgenjeva. Neko sovjetsko filmsko podjetje pa dela s Čehi film »Krasna nedelja«, ki obdeluje doživljaje češkega mladeniča na lankoletnem svetovnem mladinskem festivalu v Moskvi. Sovjeti pripravljajo še koprodukcijo s Francozi za film »Normandie — Njemen«, ki bo prikazal skupno francoskih letalcev, ki po razslu Francije 1940. zbeže v borbo proti nacistom. Druga sovjetsko-francoska koprodukcija pa bo adaptacija Vernesovega romana »Dvajset milj pod morjem«, v kateri bo igrala znana sovjetska umešnica Tatjana Samojlova.

PRIZOR IZ JUGOSLOVANSKEGA KOPRODUKCIJSKEGA FILMA »DUBROVSKI«

Zakaj hoče človek na Luno?

Po uspešni izstrelitvi sovjetske kozmične rakete postaja vprašanje poleta na Luno vedno bolj aktualno. Toliko prej, ker ta najnoviji uspeh sovjetske znanosti napoveduje tudi skorajšnji človekov polet v vesolje.

Zakaj človek teži na Luno? Iz več razlogov. Predvsem bi bila Luna za znanost neprecenljiva vrednost tudi zato, ker tam obstajajo idealni pogoji za boljše spoznavanje vesolja in mnogih pojavov, ki se v njem dogajajo. Luna bi nam omogočila tudi doseg novih spoznanj o atmosferi, ki obkroža našo Zemljo, kakor tudi boljše možnosti preučevanja njezega zunanega videza, položaja in drugih lastnosti. Po določenih podatkih se predpostavljata tudi to, da imamo na Luni rudnine, ki bi mogle človeku izvrstno koristiti.

Zvezdoslovci predpostavljajo, da bi teleskopi, ki bi bili postavljeni na Luno, mogli boljše proučevati mnoge dele našega planeta, spremljati spremembe njenih faz in njeno kroženje okrog Sonca, kakor tudi proučevati njeno osvetljenost in neosvetljeno stran.

Vremenslovci bi prav tako imeli velike koristi. Poslušajoč se posebnih naprav bi oni mogli spremljati v vsakem času spremembo vremena na posameznih kontinentih in njihovih delih. Ko bi imeli na ta način vpogled v gibanje zračnih mas in oblakov, bi vremenslovci mogli pravočasno opozoriti na nevarnost mečnih vetrov.

kakor so to na primer tajfuni, orkani ali cikloni. S tem bi mnogim ljudem zagotovili normalno plovidbo po morjih, hkrati pa zmanjšali škodo, ki jo povzročajo ti naravni pojavi.

Poleg tega pa bi pridobili še novo možnost za znanstveno proučevanje vesolja, ki ga danes dojemamo v glavnem le z domišljijo. Astronomi bi imeli na Luni znatno boljše pogoje za proučevanje Sonca in drugih vesemirskih teles, ker bi tam odpadle mnoge ovire, ki jih povzročata zemeljska atmosfera. Znano je, da na Luni ni takega zračnega ovoja, polnega različnejših delcev, ki pogosto onemogočajo raziskovanje in doseg točnih podatkov. Na Luni je moč opazovati zvezde v vsakem času, ne glede na položaj Sonca.

Strokovnjaki, ki se pečajo s proučevanjem ionosfer, te visoke in še ne zadostno raziskane naelektrone zračne plasti, ki omogočajo radijske zveze na Zemlji, bi prav tako imeli izredno ugodne pogoje za svoje znanstveno delo. Isto velja

za vse druge reči, ki se pečajo s proučevanjem ionosfer, te visoke in še ne zadostno raziskane naelektrone zračne plasti, ki omogočajo radijske zveze na Zemlji, bi prav tako imeli izredno ugodne pogoje za svoje znanstveno delo. Isto velja

ZANIMIV DROBIZ

V Zumberku so posekali bukev, ki je bila dva metra debela ter je imela več kot 70 kubikov lesne gnote. Na razžaganju in sepijenju drevesa sta delala dva delavca polne tri dni.

Hinko Zavri iz Duge Rese je naš najmlajši bralec. Star je dve in pol leti, a bere časopise. V enem samem dnevu se je naučil razločevati osem črk. Hinko pa za znaštel samo do deset.

Pred nedavnim je umrla najstarejša ženska v okraju Karlovac, 113-letna Soka iz Bosiljeva. Rodila se je v Bunici 1845. leta. Nikdar v življenju ni bila bolna.

Hotel z imenom »Propast« imajo v Virginostu. Ime je turško, in sicer »Abeze«, kar v našem jeziku pomeni propast.

Ivič Andrija iz Duge Rese je delal tamkajšnji bombažni tovarni polni št let, a niti enkrat niso iz službe in tudi ni bil nikoli bolan.

Vatroslav Mužina iz Duge Rese je strasten plinovec in lovec. — Svoj 83. rojstni dan je preživel v vrtu Kieka in pravi, da hoče tudi svojo st-letnico preživeti na hribu preko 1100 metrov. Moč je fenomen, ker že več kot 60 let ni pil vode in sploh ne ve, kaj je želja!

Svojevratno ključavnico uporabljajo že več kot 100 let v kovačnici Nine Božiča v Knjaku. Med vojno so to zaščitno zaklepal ključ in je razen gospodarja ni znal nihče odpreti. Tako ključ tudi italijanski vojak med vojno niso mogli nasilno odpreti.

V Grobniku pri Veljuni živi 18-letna Sara Duduković, ki so ji pred kratkim začeli rasti novi zobje.

tudi za znanstvenike, ki se pečajo s proučevanjem možnosti izkoriščanja sončnih žarkov v praktične namene, na primer neposrednega spreminjanja sončne energije v neko drugo vrsto energije.

Astronavti, bodoči vesemirski potniki, prav tako pričakujejo mnogo od Lune. Njim bi ta zvezsta Zemljina spremljevalka predvsem služila za oporišče za nadaljnje vesmirske polete. Ljudje, ki proučujejo ta vprašanja, so že pripravili podrobno izdelane skice in makete bodočih raketnih postaj na Luni, s katerih se bo človek dvignil v vesolje, da bi osvojil še večje daljave.

Po Primorskem dnevniku

Naš pregovor pravi, da je kovačeva kobila največkrat bosa. Tudi v Hrastniku sem ugotovil nekaj podobnega. Tamkaj imajo Steklarino tik pred nosom in v njej izdelujejo na tisoče in tisoče kozarce za vlaganje, vendar jih ne dobijo v nobeni trgovini v kraju. Ali ni to nekaj čudnega? Pa sem sišal, da prodaja kozarce vrže premajhen zaslužek in da se trgovskim poslovalcem ne splača držati teh kozarcev na zalogi. Sedaj pa res ne vem, čemu imamo trgovske poslovalce. Menda paž zato, da nudijo usluge potrošnikom, ali ne? Pa jih ne vsakokrat, kakor sem ravnal pri tem artiklu ugotovil, kar bi bilo prav.

V Hrastniku so ondan vrteli film »Parizianko« s slavno Brigitte Bardot v glavni vlogi. Dvorana je bila tudi tamkaj nabit polna. No, samo ob sebi to ne pomeni nič takega, saj je bilo, kakor so mi povedali moji znanci, tudi drugod ravno tako. Samo domačinom bi položil na srce, naj ne prišikajo kar vsi nenkrat na blagajno kina. Kdor je more, naj pride prej, saj se bo tudi manj jezil in tudi druge ne bo spravil v slabo voljo. Rezultat tega pa je bil, da se je kino predstava začela s 15 minutami zamude. Prerivanje v dvorani, ko se je film že začel, je bilo nekako svojevrstnega, kar mi ni bilo všeč in tudi tistim ne, ki so prišli pravočasno v kino. In za nameček pa še to, da so film spremljali s huromskim vpijem in najbolj neslanimi šalami. Tudi nad tem sem zmagoval z glavo, čeprav nisem prav nič učen, ampak čisto preprost državljan, ki se rad smeje. Če kaj smejnega vidi, hruško namesto pravilno, da bo zbor volincev v domo Svobode, pa s svojim smehom in dobro voljo pa ne dela. Verjemi mi, da je najbolje tako. Pomislite, dragi moji mladi Hrastničani, da v vaš kino pridejo tudi tujci. Kaj si bodo o vas mislili? Da ste slabo vzgojeni? Vam je to všeč? Ne verjamem. Bodite trezni in ponosni na svoj kraj, ki zadnja leta tako lepo napreduje in pokazuje tudi v svojem kinu, pa bom z domačim mladino zelo zadovoljen. Posebno pa opustite nesodobne šale!

Pa še druge reči sem na svoji poti opazil. Avtobus drvi iz Trbovelj v Hrastnik in spet nazaj. Postarana kmečka žena se pririne napred do sprednjega in jo prosi, da bi avtobus ustavil. Sofer sliši prošnjo. Malo zaustavi in same malo pogleda, potem pa spet z vrno isto zahtevo. »Kam pa pridemo, če bom kar naprej ustavil? V Hrastniku bi izstopila, ali pa naj počaka do Trbovelj...« Tako je dejal. Potniki so protestirali, sofer se je vdal in jezno zavrnjeno žensko, ta pa ravno tako. — Vljudnost naj bo za vse enaka, tudi proti postarani kmečki ženi. Ko sem o stvari razmišljal, se mi je zdela škoda, da ta sofer ni poznal pokojnega avtobusnega pravilnika, da bo zbor volincev v domo Svobode, pa s svojim smehom in dobro voljo pa ne dela. Verjemi mi, da je najbolje tako. Pomislite, dragi moji mladi Hrastničani, da v vaš kino pridejo tudi tujci. Kaj si bodo o vas mislili? Da ste slabo vzgojeni? Vam je to všeč? Ne verjamem. Bodite trezni in ponosni na svoj kraj, ki zadnja leta tako lepo napreduje in pokazuje tudi v svojem kinu, pa bom z domačim mladino zelo zadovoljen. Posebno pa opustite nesodobne šale!

Pa še druge reči sem na svoji poti opazil. Avtobus drvi iz Trbovelj v Hrastnik in spet nazaj. Postarana kmečka žena se pririne napred do sprednjega in jo prosi, da bi avtobus ustavil. Sofer sliši prošnjo. Malo zaustavi in same malo pogleda, potem pa spet z vrno isto zahtevo. »Kam pa pridemo, če bom kar naprej ustavil? V Hrastniku bi izstopila, ali pa naj počaka do Trbovelj...« Tako je dejal. Potniki so protestirali, sofer se je vdal in jezno zavrnjeno žensko, ta pa ravno tako. — Vljudnost naj bo za vse enaka, tudi proti postarani kmečki ženi. Ko sem o stvari razmišljal, se mi je zdela škoda, da ta sofer ni poznal pokojnega avtobusnega pravilnika, da bo zbor volincev v domo Svobode, pa s svojim smehom in dobro voljo pa ne dela. Verjemi mi, da je najbolje tako. Pomislite, dragi moji mladi Hrastničani, da v vaš kino pridejo tudi tujci. Kaj si bodo o vas mislili? Da ste slabo vzgojeni? Vam je to všeč? Ne verjamem. Bodite trezni in ponosni na svoj kraj, ki zadnja leta tako lepo napreduje in pokazuje tudi v svojem kinu, pa bom z domačim mladino zelo zadovoljen. Posebno pa opustite nesodobne šale!

Pa še druge reči sem na svoji poti opazil. Avtobus drvi iz Trbovelj v Hrastnik in spet nazaj. Postarana kmečka žena se pririne napred do sprednjega in jo prosi, da bi avtobus ustavil. Sofer sliši prošnjo. Malo zaustavi in same malo pogleda, potem pa spet z vrno isto zahtevo. »Kam pa pridemo, če bom kar naprej ustavil? V Hrastniku bi izstopila, ali pa naj počaka do Trbovelj...« Tako je dejal. Potniki so protestirali, sofer se je vdal in jezno zavrnjeno žensko, ta pa ravno tako. — Vljudnost naj bo za vse enaka, tudi proti postarani kmečki ženi. Ko sem o stvari razmišljal, se mi je zdela škoda, da ta sofer ni poznal pokojnega avtobusnega pravilnika, da bo zbor volincev v domo Svobode, pa s svojim smehom in dobro voljo pa ne dela. Verjemi mi, da je najbolje tako. Pomislite, dragi moji mladi Hrastničani, da v vaš kino pridejo tudi tujci. Kaj si bodo o vas mislili? Da ste slabo vzgojeni? Vam je to všeč? Ne verjamem. Bodite trezni in ponosni na svoj kraj, ki zadnja leta tako lepo napreduje in pokazuje tudi v svojem kinu, pa bom z domačim mladino zelo zadovoljen. Posebno pa opustite nesodobne šale!

Pa še druge reči sem na svoji poti opazil. Avtobus drvi iz Trbovelj v Hrastnik in spet nazaj. Postarana kmečka žena se pririne napred do sprednjega in jo prosi, da bi avtobus ustavil. Sofer sliši prošnjo. Malo zaustavi in same malo pogleda, potem pa spet z vrno isto zahtevo. »Kam pa pridemo, če bom kar naprej ustavil? V Hrastniku bi izstopila, ali pa naj počaka do Trbovelj...« Tako je dejal. Potniki so protestirali, sofer se je vdal in jezno zavrnjeno žensko, ta pa ravno tako. — Vljudnost naj bo za vse enaka, tudi proti postarani kmečki ženi. Ko sem o stvari razmišljal, se mi je zdela škoda, da ta sofer ni poznal pokojnega avtobusnega pravilnika, da bo zbor volincev v domo Svobode, pa s svojim smehom in dobro voljo pa ne dela. Verjemi mi, da je najbolje tako. Pomislite, dragi moji mladi Hrastničani, da v vaš kino pridejo tudi tujci. Kaj si bodo o vas mislili? Da ste slabo vzgojeni? Vam je to všeč? Ne verjamem. Bodite trezni in ponosni na svoj kraj, ki zadnja leta tako lepo napreduje in pokazuje tudi v svojem kinu, pa bom z domačim mladino zelo zadovoljen. Posebno pa opustite nesodobne šale!

Pa še druge reči sem na svoji poti opazil. Avtobus drvi iz Trbovelj v Hrastnik in spet nazaj. Postarana kmečka žena se pririne napred do sprednjega in jo prosi, da bi avtobus ustavil. Sofer sliši prošnjo. Malo zaustavi in same malo pogleda, potem pa spet z vrno isto zahtevo. »Kam pa pridemo, če bom kar naprej ustavil? V Hrastniku bi izstopila, ali pa naj počaka do Trbovelj...« Tako je dejal. Potniki so protestirali, sofer se je vdal in jezno zavrnjeno žensko, ta pa ravno tako. — Vljudnost naj bo za vse enaka, tudi proti postarani kmečki ženi. Ko sem o stvari razmišljal, se mi je zdela škoda, da ta sofer ni poznal pokojnega avtobusnega pravilnika, da bo zbor volincev v domo Svobode, pa s svojim smehom in dobro voljo pa ne dela. Verjemi mi, da je najbolje tako. Pomislite, dragi moji mladi Hrastničani, da v vaš kino pridejo tudi tujci. Kaj si bodo o vas mislili? Da ste slabo vzgojeni? Vam je to všeč? Ne verjamem. Bodite trezni in ponosni na svoj kraj, ki zadnja leta tako lepo napreduje in pokazuje tudi v svojem kinu, pa bom z domačim mladino zelo zadovoljen. Posebno pa opustite nesodobne šale!

Pa še druge reči sem na svoji poti opazil. Avtobus drvi iz Trbovelj v Hrastnik in spet nazaj. Postarana kmečka žena se pririne napred do sprednjega in jo prosi, da bi avtobus ustavil. Sofer sliši prošnjo. Malo zaustavi in same malo pogleda, potem pa spet z vrno isto zahtevo. »Kam pa pridemo, če bom kar naprej ustavil? V Hrastniku bi izstopila, ali pa naj počaka do Trbovelj...« Tako je dejal. Potniki so protestirali, sofer se je vdal in jezno zavrnjeno žensko, ta pa ravno tako. — Vljudnost naj bo za vse enaka, tudi proti postarani kmečki ženi. Ko sem o stvari razmišljal, se mi je zdela škoda, da ta sofer ni poznal pokojnega avtobusnega pravilnika, da bo zbor volincev v domo Svobode, pa s svojim smehom in dobro voljo pa ne dela. Verjemi mi, da je najbolje tako. Pomislite, dragi moji mladi Hrastničani, da v vaš kino pridejo tudi tujci. Kaj si bodo o vas mislili? Da ste slabo vzgojeni? Vam je to všeč? Ne verjamem. Bodite trezni in ponosni na svoj kraj, ki zadnja leta tako lepo napreduje in pokazuje tudi v svojem kinu, pa bom z domačim mladino zelo zadovoljen. Posebno pa opustite nesodobne šale!

Pa še druge reči sem na svoji poti opazil. Avtobus drvi iz Trbovelj v Hrastnik in spet nazaj. Postarana kmečka žena se pririne napred do sprednjega in jo prosi, da bi avtobus ustavil. Sofer sliši prošnjo. Malo zaustavi in same malo pogleda, potem pa spet z vrno isto zahtevo. »Kam pa pridemo, če bom kar naprej ustavil? V Hrastniku bi izstopila, ali pa naj počaka do Trbovelj...« Tako je dejal. Potniki so protestirali, sofer se je vdal in jezno zavrnjeno žensko, ta pa ravno tako. — Vljudnost naj bo za vse enaka, tudi proti postarani kmečki ženi. Ko sem o stvari razmišljal, se mi je zdela škoda, da ta sofer ni poznal pokojnega avtobusnega pravilnika, da bo zbor volincev v domo Svobode, pa s svojim smehom in dobro voljo pa ne dela. Verjemi mi, da je najbolje tako. Pomislite, dragi moji mladi Hrastničani, da v vaš kino pridejo tudi tujci. Kaj si bodo o vas mislili? Da ste slabo vzgojeni? Vam je to všeč? Ne verjamem. Bodite trezni in ponosni na svoj kraj, ki zadnja leta tako lepo napreduje in pokazuje tudi v svojem kinu, pa bom z domačim mladino zelo zadovoljen. Posebno pa opustite nesodobne šale!

»O čem se pa pričakate?« se je naenkrat oglašil neki glas, ki se je močno ločil od prejšnjega prekanjanja.

Norbert Brandt je stopil med opito družbo dostojanstveno in samozavestno, in njegov obraz je postal ožji in trši.

»Emil, ki se je že toliko zibal na svojih nogah, se je oprjel Norbertovega rokava ter mu skušal z zapletajočim se jezikom pojasniti, da se dekle brani z gosti tretji in piti.

»To vendar ne gre, doktor, kaj ne? Tudi vi morate pritrdati, da dekle nima prav...«

Duh po žganju je udaril Norbertu v obraz. Zaman se je trudil, da bi se otresel Belznerjeve roke, ki se je krčevito držala njegovega frakada dekle, ki gostom streže, z njimi piše.

»Kristini pa je požirek plače potreben. Kar poglejte jo, kako nas gleda! Popolnoma trezna je. Mislite, da se mi ljubi gledati, da mi streže čisto trezen človek? Ne, dragi prijatelj! Spiti mora čašo, ali pa bo frčala. In sicer takoj!« je gospodar končal ostro.

»Gospod Belzner!« je prav tako ostro zavrnil Norbert gostitelja. »Zdi se mi, da nocojšnji večer zamenjavate z...«

Umolknil je, kajti ni imelo smisla, da uporablja trde besede in Emila Belznerja užali. Bil je pomemben mož v mestu ter imel obilo zvez, njegov predstojnik pa mu je priporočil, naj podjetje vzdržuje z njim dobre odnose.

»Vi ste tudi eden izmed tistih, ki hočejo biti nekaj posebnega!« je razvnel gospodar hiše. »Veljati hočete nekaj več, ker ste študiral, kaj ne? Pa niste! Takšnega, kot ste vi, plačam lahko takoj iz levega žepa mojega tovarnika.«

Ljudje so sedaj stali zbrani v krogu okrog vseh treh in čakali, kako se bo ta besedni boj končal.

Kristina je proseče pogledala Norberta Brandta, stresla glavo in nastavila čašo na usta. »Saj... saj bom spila!« je zašepetala, zamižala in v nekaj požirkih spila ostro pijačo iz kozarca.

Alkohol jo je požgal kot ogenj. Oči so se ji začele solziti, zakašljati je morala, Emilu pa se je zazdelo, da je prav sedaj pravi trenutek, da ji priskoči na pomoč in jo potkna po hrbtu.

Imel je vlažne, vroče roke. In ni bilo prav nič čudnega, da je Kristina prestrašeno odskočila.

Gostje so se divje zarežali. Prizor je bil zanje igra, ki jih je imenitno zabavala.

»Glej, Emil, ne mara zate,« je podražil gospodarja neki gost, ki ga je imel prav toliko pod kapo kot Emil. »Nimaš pri vseh puncah sreče...«

»To bom pa še videl,« je dejal gospodar. Bilo je dobro, da je prav tisti trenutek pristopila njegova žena, ga prišla pod roko in odpeljala.

(Dalje prihodnjič)

840 milijonov nepismenih na svetu

Po statističnih podatkih UNESCO imamo danes na svetu še 840 milijonov ljudi, starejših od 10 let, ki so nepismeni in nimajo niti najosnovnejše šolske izobrazbe.

Od tega števila je 700 milijonov odraslih. Kljub temu, da je minilo 30 let od predvojnne ankete o nepismenosti, ki so jo izvršili leta 1929, se absolutno število nepismenih ni zmanjšalo, ker je tudi tedaj znašalo 840 milijonov.

Sprloč očitostna pa, da je število prebivalstva sveta od tedaj naraslo za nad pol milijarde, znaša relativno zmanjšanje nepismenosti v tem razdobju 18 odstotkov.

Največji uspeh v borbi proti nepismenosti je dosegla Sovjetska zveza. V tej ogromni državi je bilo pred oktrobrsko revolucijo 75% moških in žensk, ki niso znali niti čitati niti pisati, danes pa je le 3,9 odstotka nepismenih moških in 16,6 odstotkov nepismenih žena. Smatrajo,

da imajo v Sovjetski zvezi okrog 28 milijonov nepismenih, kar predstavlja 7 do 9 odstotkov od skupnega števila prebivalstva.

V Afriki imajo od 98 do 104 milijone prebivalcev, ali okrog 80 do 85 odstotkov, ki so nepismeni, medtem ko znaša število

nepismenih v Aziji 510 do 550 milijonov. Vsak drugi prebivalec Brazlije ne zna pisati, a v Indiji je pismen le vsak peti prebivalec.

V ZDA imajo okrog 4 milijone ali 3,2 odstotka nepismenih, v Franciji 3,3 odstotka, v Belgiji 3 odstotke, v Italiji 14 odstotkov,

Spaniji 20 odstotkov, na Portugalskem pa 44 odstotkov nepismenih. V Grčiji imajo 39 odstotkov nepismenih žena in 12 odstotkov nepismenih moških, v Turčiji pa kar 83 odstotkov nepismenih žena in 52 odstotkov nepismenih moških.

Vendar je spet našlo dobrih 30 let preden so ljudje pokazali zanimanje za ta aparat. Magnetofon je še nadalje spremljala smola.

Neki nemški izumitelj je leta 1898 spravi sebe in svojo tovarno na rob propada. Izpopolnjeval je magnetofonski trak, kakršnega uporabljamo zdaj, vložil je velika sredstva v poskušnje, vendar ni uspel.

Šel med drugo svetovno vojno so se spomnili magnetofona, ker so želeli imeti napravo s katero bi prisluškovali telefonskim pogovorom, predvsem za vojskne namene in za vojske potrebe. Takrat so začeli magnetofon izpopolnjevati, po vojni pa množično izdelovati.

Vendar je spet našlo dobrih 30 let preden so ljudje pokazali zanimanje za ta aparat. Magnetofon je še nadalje spremljala smola.

Neki nemški izumitelj je leta 1898 spravi sebe in svojo tovarno na rob propada. Izpopolnjeval je magnetofonski trak, kakršnega uporabljamo zdaj, vložil je velika sredstva v poskušnje, vendar ni uspel.

Šel med drugo svetovno vojno so se spomnili magnet